

EURÓPA TANÁCS
MINISZTERI BIZOTTSÁG

R (85) 2. számú Ajánlás
a nemek alapján tehető megkülönböztetés elleni jogi védelemről

(Az Ajánlást a Miniszteri Bizottság a miniszteri megbízottak 1985. február 5-én megtartott 380. ülésén fogadta el.)

A Miniszteri Bizottság, az Európa Tanács Alapszabálya 15. b) cikkében foglaltak alapján,

annak tudatában, hogy a férfiak és nők közötti egyenlőség a tagállamok által az utóbbi években végzett jelentős munka ellenére sem valósult meg teljes mértékben;

tudomással bírva arról, hogy egyes tagországok törvényhozásában és gyakorlatában még léteznek a nemi megkülönböztetés bizonyos formái;

felismerve annak szükségességét, hogy biztosítani kell a férfiak és nők közötti törvényes és de facto egyenlőséget, különösen a hők helyzetének javítása és egyes embercsoportok sajátos szükségleteinek figyelembevétele révén;

meggyőződve annak fontosságáról, hogy a nőknek minden szinten részt kell venniük a döntéshozatal folyamatában;

vallva annak ésszerűségét, hogy a nemi megkülönböztetés ellen hatékony intézkedéseket, valamint a férfiak és nők egyenlősége biztosítására jogi szankciókat kell alkotni;

azt tartva, hogy a személyeket a nemi megkülönböztetéstől védő mechanizmus megteremtése a férfiak és nők közötti egyenlőség előmozdításának fontos eszköze;

figyelemmel a nők megkülönböztetése minden formájának megszüntetéséről szóló különböző releváns nemzetközi okmányokra, különösen az Egyesült Nemzetek 1979. évi, a nők elleni megkülönböztetés valamennyi formájának kiküszöböléséről szóló egyezményére,

ajánlja a tagországok kormányainak, hogy helyzetüknek megfelelően hozzanak meg, illetve erősítsenek meg általuk fontosnak tartott minden olyan intézkedést, amely az ennek az Ajánlásnak a Függetlenségében rögzített Alapelvek hatékony bevezetését elősegíti.

Függelék az R (85) 2. számú Ajánlásához

I. A nemek közötti egyenlőség előmozdítása törvényhozással.

A nemek közötti egyenlőség előmozdítása érdekében a törvényhozásnak a következő célkitűzések megvalósítására kell törekednie:

1. A foglalkoztatás vonatkozásában a férfiaknak és nőknek minden téren egyenlő jogokkal kell rendelkezniük az alkalmaztatás lehetőségeit és feltételeit illetően, különösen az alábbiakra kell őket jogosulttá tenni:

- a.) egyenlő jog a munkavállaláshoz;
- b.) egyenlő munkafeltételek;
- c.) egyenlő képzési lehetőségek;
- d.) egyenlő bér egyenlő értékű munkáért;
- e.) egyenlő előmeneteli lehetőségek.

2. A társadalombiztosítás és nyugdíj terén a férfiakat és nőket azonos módon kell kezelni, hogy egyaránt részt vehessenek a hivatalos társadalombiztosítási és nyugdíjrendszerekben, illetve bármely

más hasonló közjogi rendszerben, s részesülhessenek az említett rendszerek által fizetett juttatásokban.

3. Az adózás területén is azonos módon kell a férfiakat és nőket kezelni.

4. Magánjogi szempontból a férfiaknak és nőknek egyenlő jogokat és kötelességeket kell adni, különös tekintettel az alábbiakra:

- a.) a családi felelősség teljesítése;
- b.) a szülői felügyeleti jogok gyakorlása, ha az a gyermek érdekeivel nem ellentétes;
- c.) családi tulajdon megszerzése, kezelése és az abból való részesülés;
- d.) szerződéskötés;
- e.) jövedelmező foglalkozás űzése mindegyik házastárs által;
- f.) tartásdíj fizetése az egyik házastárs által a másik házastársnak különélés, illetve a volt házastársnak a házasság felbontása esetén;
- g.) mindegyik házastárs állandó lakhelye, illetve tartózkodási helye;
- h.) az öröklési jog rendje.

Figyelembe kell venni még a következőket:

- a.) a házasságkötéshez és a gyermekek örökbefogadásához előírt életkort;
- b.) családi nevet;

5. Ezen kívül egyenlő elbánást kell biztosítani a férfiaknak és nőknek:

- a.) állampolgárság megszerzése, illetve elvesztése, valamint
- b.) a politikai jogok tekintetében.

II. Általános jellegű egyéb intézkedések

1.) Az államoknak megfelelő intézkedések birtokában arra kell törekedniük, hogy a legkedvezőbb társadalmi, gazdasági és kulturális feltételeket biztosítsák a férfiak és nők közötti egyenlőség megteremtése érdekében. Megfelelő tájékoztatást kell nyújtani a családoknak, hogy ezen célok megvalósításában aktív szerepet játszhatnak.

2.) Az államoknak bátorítaniuk kell a férfiakat és nőket, hogy minden téren egyenlően vegyenek részt a közéletben.

3.) Ösztönözni kell a férfiakat és nőket, hogy egyenlő alapon teljes mértékben használják ki a meglévő oktatási és képzési lehetőségeket.

4.) Megfelelő eszközökkel kell támogatni az oktatási intézményeket, a tömegkommunikációs eszközöket, valamint a tananyagok elkészítéséért felelős személyeket, illetve testületeket, hogy játszanak aktív szerepet a férfiak és nők közötti egyenjogúság előmozdítása érdekében.

III. Különleges átmeneti intézkedések (valós tettek)

Azokon a területeken, amelyekeken egyenlőtlenség áll fenn, az államoknak fontolóra kell venniük olyan különleges átmeneti intézkedések meghozatalát, amelyek a férfiak és nők közötti de facto egyenlőség megvalósítása felgyorsítását célozzák, amennyiben ezek útjában nem állnak alkotmányos jellegű akadályok, különös tekintettel az alábbi szempontokra:

- a.) tudatosítani kell a munkaadók körében, hogy a nemek közötti egyenlőség elérése az óhajtott cél;
- b.) a nem megfelelő arányban képviselt nemhez tartozókat különleges képzésben kell részesíteni, illetve bátorítani kell őket az ilyen képzésben való részvételre, hogy a szükséges képesítést megszerezzék.

IV. Mechanizmus az egyenlőség előmozdítására.

A férfiak és nők közötti egyenlőség előmozdítása végett az államoknak ki kell alakítaniuk olyan megfelelő mechanizmust, amely - a bíróságok hatáskörének sérelme nélkül - a következő feladatok közül egyet vagy többet elláthat:

- a.) törvénytervezet javasolása, valamint tanácsadás a közhatóságoknak;
- b.) ügyviteli irányelvek és szabályzatok elkészítése és támogatása;
- c.) az érdekelt felek részvételének szorgalmazása a kollektív béralkuban az egyenlőség előmozdítása és bárminemű megkülönböztető kimenetel elkerülése céljából;
- d.) fellépés a hirdetésekben jelentkező nemi megkülönböztetés elhagyása, illetve kiküszöbölése érdekében;
- e.) tanácsadás vitában álló feleknek, s ahol lehet érdekegyeztetés a felek között;
- f.) megfelelő ügyviteli rendelkezések kiszabása;
- g.) bírósági eljárás kezdeményezése indokolt esetekben.

V. Jogorvoslatok és szankciók

1.) Az egyenlőség előmozdítását célzó jogszabályoknak tartalmazniuk kell olyan jogorvoslatokat és szankciókat, amelyek elrettentenek a megkülönböztetéstől, pl. az alábbiak alkalmazásával,

a.) rendeletek a megkülönböztetés megakadályozására (tiltó, illetve egy cselekedet megszüntetését előíró, egy bizonyos cselekedet elvégzését megkövetelő, egy megkülönböztető jellegű határozatot hatályon kívül helyező);

b.) megfelelő szankciók a fent említett rendeletek megsértése esetére, amely rendelkezések lehetnek közigazgatási vagy büntetőjogi jellegűek, és a megkülönböztető cselekedetek velük sújthatók (pl. pénzbírság, engedély felfüggesztése, a megkülönböztetés esetének nyilvánosságra hozatala);

2.) Az államoknak, ha nemek közötti megkülönböztetéssel kapcsolatos ügyet terjesztenek a bíróság elé, gondoskodniuk kell arról, hogy az eljárás gyors, nem költséges és megfelelő legyen, valamint szükség esetén ingyenes jogsegély álljon rendelkezésre.

Forrás: http://www.lb.hu/embjog_t/ET000285.html